

Datum

26 juli 2022

Onze referentie

-

verslag

Omschrijving	Standaardisatieraad Nationaal Archief
Vergaderdatum en -tijd	5 juli 2022, 13.00 uur
Vergaderplaats	Webex
Aanwezig	Arne Bakker, Gemeente Groningen Dick Bunscoeke, Provincie Drenthe en Groningen Tanja van Burgel, Ministerie van Financiën Fred van Kan, Gelders Archief Marie-José van Overveld, Waterschap Brabantse Delta Lourens Visser, CIO-Rijk Afelonne Doek, Nationaal Archief (voorzitter) Geert Leloup, Nationaal Archief (coördinator kennisproducten) Corinne Boeijinga, Nationaal Archief (notulist)
Afwezig	Ella Kok-Majewska, Regionaal Archief Rivierenland Wim van Nunspeet, Centraal Bureau voor de Statistiek Jacqueline Rutjens, Rijksprogramma Duurzaam Digitale Informatiehuishouding Jacco Vonk, Provincie Gelderland

1. Opening

De voorzitter heet de leden welkom. En verwelkomt Tanja van Burgel, Hoofd Informatisering en CIO van het Ministerie van Financiën, als nieuw lid en vertegenwoordiger van het perspectief van de departementen. Er zijn een aantal afmeldingen. CIO Rijk vertrekt na het eerste uur. Hierdoor wordt agendapunt 7b (MDTO - stand van zaken onderzoek CIO Rijk) naar voren gehaald en omgewisseld met agendapunt 7a (MDTO – stand van zaken implementatie MDTO in PLOOI). Beide punten komen voor agendapunt 3 (Handreiking Archiveren by Design). Het voorstel van de voorzitter om de volgende keer te streven naar een fysieke bijeenkomst ondersteunen de leden van harte.

2. Verslag vorige vergadering

In het verslag van de vorige vergadering stonden nog een aantal actiepunten.

Actiepunt CIO Rijk

CIO-Rijk zou een brainstorm organiseren over verschillende gremia die zich bezighouden met standaarden.

Door andere prioriteiten is dit actiepunt nog niet opgepakt. Bedoeling is nu om deze brainstorm in het najaar alsnog te organiseren. En inzichtelijk te krijgen welke typen standaarden er zijn. En hoe en door wie deze beheerd worden. En of dat anders moet, en zo ja, hoe.

Daarbij aansluitend signaleert de voorzitter dat zij meer behoefte ziet aan standaardisatie en normering. En daarin de Standaardisatieraad duidelijker wil positioneren. Onder andere door samen met de leden te kijken naar de rol en de samenstelling.

Het resultaat kan input leveren voor de door de hierboven reeds aangehaalde, door CIO Rijk te organiseren brainstorm. Tegelijkertijd wordt ook het onderliggende ontwikkelproces door het Nationaal Archief onder de loep genomen.

Actiepunten RDDI

Wegens de afwezigheid van de programmadirecteur van RDDI bevestigt de coördinator kennisproducten dat de suggesties van RDDI voor de module Inleiding voor Waardering en Selectie zijn overgenomen. En signaleert hij dat een medewerker van RDDI deelneemt aan de projectgroep van het DUTO-Raamwerk.

Actiepunt Nationaal Archief

Het Nationaal Archief heeft een extra check gedaan om te kijken of er met betrekking tot de handreiking Voorkeursformaten geen overlap is met gelijkaardige initiatieven van andere partijen. Het RDDI-project omtrent digitoegankelijkheid lijkt raakvlakken te hebben, maar geen overlap. Eind juli staat een afspraak gepland met RDDI voor verdere afstemming. VNG verwijst hoofdzakelijke naar de wegwijzer voorkeursformaten van NDE – die uiteraard al in beeld was - en naar de huidige handreiking voorkeursformaten van het NA. De nieuwe handreiking moet tot slot ook in lijn zijn met de open standaarden die het Forum Standaardisatie adviseert. Om dit te bewaken neemt ook iemand van Forum Standaardisatie deel aan de redactiegroep. Een lid suggereert nog om voor geodata ook met stichting Geonovum af te stemmen.

7. b. MDTO - stand van zaken onderzoek CIO Rijk

Het was de bedoeling om MDTO in juni vast te laten stellen door het CIO-Beraad voor het Rijk. Maar dan in fasen en in eerste instantie alleen voor overbrengen naar een archiefbewaarplaats. Eind mei heeft het Nationaal Archief een reactie gestuurd dat het voor MDTO wil vasthouden aan de bredere scope van uitwisseling. Daar willen enkele ministeries (J&V, I&W en OCW) op hun beurt niet mee instemmen.

CIO Rijk ziet verschillende mogelijke oplossingen. En voert hierover op bestuurlijk niveau overleg, samen met de CIO van OCW. Dat overleg was aanvankelijk gepland in aanloop naar de Standaardisatieraad, maar diende door omstandigheden uitgesteld te worden naar 6 juli 2022. De voorzitter verzoekt om daarbij een duidelijk tijdspad af te spreken. En te bekijken of de werkgroep die door CIO Rijk met het onderzoek belast is, qua samenstelling representatief is voor het Rijk of dat deze uitbreiding behoeft. Het is ook belangrijk te bepalen hoe deze in te stellen werkgroep zich verhoudt tot de bestaande governance c.q. de

redactiegroepen en de Standaardisatieraad. Meer algemeen kan deze specifieke casus ook meegenomen worden in de eerder aangehaalde, nog door CIO Rijk te organiseren brainstorm. De andere leden onderstrepen het belang en nut van één standaard voor alle overheden.

Eén van de leden vraagt zich af of de discussie over de archiefregeling hier ook meespeelt. Daar wordt een NEN-norm genoemd waar hij eigenlijk MDTO had verwacht. Dit speelt niet mee in deze discussie, maar dit onthouden we wel.

a. MDTO – stand van zaken implementatie MDTO in PLOOI

Het NA heeft het voorbije kwartaal samen met KOOP onderzocht of en hoe MDTO in PLOOI kan worden geïmplementeerd. Daarbij aansluitend is eind juni aan de redactiegroepen van MDTO voorgesteld om alleen kleine wijzigingen in MDTO door te voeren en daarnaast een specifiek toepassingsprofiel voor PLOOI te ontwikkelen.

De redactieleden misten de analyse die de basis vormde voor deze voorstellen. En wilden meer weten over de verdere uitwerking en het beheer van dergelijke toepassingsprofielen. Deze feedback wordt nu bestudeerd en besproken met KOOP. Een begin van oplossing is wel al gevonden. En de bedoeling is om na de zomerperiode een nieuw voorstel aan de redactiegroepen voor te stellen.

De vraag wordt gesteld wat het kritische tijdpad is. De coördinator kennisproducten geeft aan dat dit deels afhankelijk is van KOOP en diens aanpak in de vorm van "sprints" per kwartaal. En onze informatie is nodig als input voor een Go/No go. Voordeel zou wel dat de bijgestuurde aanpak minder tijd en werk vraagt van KOOP. Coördinator gaat na wat qua planning mogelijk is voor KOOP. Vraag vanuit de Standaardisatieraad is nog steeds om deze implementatie zo snel mogelijk te realiseren.

3. Handreiking Archiveren by Design

De handreiking Archiveren by Design is het eerste kennisproduct dat volgens een iets ander proces tot stand is gekomen. De conceptteksten zijn namelijk direct op de website geplaatst. De laatste weken zijn er geen inhoudelijke reacties op de webteksten gekomen, wel over de vorm.

Eén van de leden vraagt of er nog een nadere concretisering komt van de handreiking, bijvoorbeeld in de vorm van een koppeling met GIBIT. Daarvoor is een apart kennisproduct voorzien. In het DUTO-raamwerk worden eisen voor duurzame toegankelijkheid vertaald naar functionele eisen. GIBIT is één van de instrumenten die hiervoor als referentie wordt gebruikt.

Daarnaast is de vraag of proactief aan marktpartijen is gevraagd of deze handreiking werkt. Daarop luidt het antwoord dat deze handreiking geschreven is vanuit de behoeften van de overheidsorganisaties. Voor leveranciers is het DUTO-raamwerk meer van belang.

Vanuit de raad komt het advies om de mogelijkheid om nog steeds feedback te leveren expliciet te vermelden en een oproep te doen om praktijkvoorbeelden te delen.

De Standaardisatieraad stelt de handreiking vast en de leden van de raad geven aan erg tevreden te zijn met deze handreiking. De concrete voorbeelden

verduidelijken ook veel. Archiveren by Design is inmiddels opgenomen in Kwaliteitskader CIO-oordelen voor de rijksoverheid.

4. DUTO-raamwerk

Het DUTO-raamwerk wordt per DUTO-functie verder ontwikkeld. Gestart wordt met vernietiging. Daarnaast wordt de vernieuwing van de hoofdstructuur van de NORA-pagina's aangegrepen om duurzame toegankelijkheid beter in deze structuur te verankeren.

De vraag wordt gesteld of en hoe het DUTO-raamwerk aansluit op de ISO 16175, de NORA en de GEMMA. De ISO-norm is één van de pijlers van het DUTO-raamwerk. Het DUTO-raamwerk wordt geïntegreerd in de NORA. Er vindt op dit moment al afstemming plaats in relatie tot de vernieuwing van de hoofdstructuur van NORA, zodat duurzame toegankelijkheid daarbinnen goed is geborgd. Daarom starten we met publicatie van de eerste onderdelen van DUTO op de NORA-themapagina voor duurzame toegankelijkheid. Omdat DUTO zich richt op de hele overheid, richt het NA zich primair op NORA. De hoop en verwachting is dat de zusterarchitecturen, waaronder de GEMMA, dan volgen.

5. Handreiking Waardering en selectie – module Inleiding

De voorzitter grijpt dit agendapunt aan om erop te wijzen dat er door recente ontwikkelingen roep is naar duidelijkere normen voor waardering en selectie. Met als centrale vraag wat moet bewaard worden? OCW bekijkt hoe hieraan invulling kan worden gegeven. Het Nationaal Archief is hierbij betrokken. Dit kan invloed hebben op dit kennisproduct. Of leiden tot de ontwikkeling van nieuwe kennisproducten.

De Standaardisatieraad heeft de vorige keer aangegeven dat met de opsplitsing van de inleiding van de handreiking in een module 'Waardering en selectie in informatiebeheer' en een module 'Waardering en selectie vanuit het archiefperspectief' een verkokerd beeld ontstaat. Daarop is beslist om de beide modules samen te voegen. Bijkomend voordeel is dat zowel het burgerbelang als archiveren by design beter tot uitdrukking komen. De suggestie van RDDI om voorbeelden van een oude en een nieuwe selectielijst op te nemen, is ook meegenomen. Na het publiceren op de website is de module direct toepasbaar. De module over het proces van en rolverdeling bij het opstellen van een selectielijst wordt op dit moment ontwikkeld. De module over de basiskeuzes ligt door tijdelijk capaciteitsgebrek stil, maar wordt na de zomer alsnog opgestart. Alle leden zijn enthousiast over deze aanpassingen. En stemmen unaniem in met de vaststelling van deze module.

6. Aanmeldformulier kennisproduct Beheer en behoud fysiek archief

Dit kennisproduct vloeit voort uit en is een uitwerking van de nieuwe archiefregeling. Die een andere insteek hanteert dan de bestaande archiefregeling, met meer mogelijkheden voor organisaties om het beheer en behoud (in) te regelen. Dit kennisproduct moet organisaties daarvoor de nodige

handvatten bieden. Alleen de module over deponering is normatief, omdat daar geen keuzevrijheid mag zijn.

Op de vraag van één van de leden of er in het kader van de nieuwe Archiefwet nog meer kennisproducten ontwikkeld zullen worden, antwoordt de coördinator van het team kennisproducten bevestigend. Zo wordt ook gedacht aan een nieuw kennisproduct 'Openbaarheid'. Maar door zowel de mogelijke politiek-bestuurlijke discussie over de uitgangspunten als de beschikbare capaciteit wordt het aanmeldformulier voor dit kennisproduct nu nog niet aan de Standaardisatieraad voorgelegd. Die laatste juicht echter ook dit initiatief toe.

Eén lid mist in module 1 aandacht voor de situering. Bij het bouwen of inrichten van archiefruimten is ook dat een belangrijk aspect waarmee rekening gehouden moet worden. Dit aandachtspunt wordt aan de auteurs van het kennisproduct meegegeven.

De leden zijn blij met de ontwikkeling van dit kennisproduct, ook omdat daarmee bestaande specifieke kennis geborgd wordt. En omdat er ook aandacht zal zijn voor duurzaamheid en energieverbruik. Het aanmeldformulier wordt dus goedgekeurd.

8. Labels kennisproducten

Verschillende organisaties in Nederland ontwikkelen kennisproducten op het gebied van informatiebeheer. Maar voor potentiële gebruikers is het vaak niet duidelijk welk kennisproduct ze kunnen of moeten gebruiken, voor wie het bedoeld is en of het nog actueel is.

KIA en VNG hebben daarom samen een label ontwikkeld dat onder andere de ontwikkelaar en het jaar van publicatie aangeeft. Het Nationaal Archief heeft nu als proef het label gezet op de zes nieuwste kennisproducten. Tot nu toe hebben we daarop geen reacties gekregen. Van zodra meer partners van KIA het label gebruiken, zal breed over de labels gecommuniceerd worden. De leden geven aan dat het belangrijk is om de communicatie gezamenlijk op te pakken.

Het label is een eerste stap. Op termijn is het de bedoeling dat door goed gebruik van KIA, taggen en het meegeven van slimme zoekwoorden de kennisproducten nog beter vindbaar zijn. De kennisproducten blijven op de website van de ontwikkelaar staan. In ons geval is dat de website van het Nationaal Archief. Het is zeker niet de bedoeling om een nieuw portaal te lanceren.

9. Roadmap kennisproducten

In de huidige roadmap kennisproducten zijn de kennisproducten verwerkt die in het kader van Open op Orde worden ontwikkeld. Deze kennisproducten hebben geen vermelding 'Open op Orde' gekregen, omdat ze in principe voor alle doelgroepen ontwikkeld worden en als zodanig herkenbaar moeten blijven. De besluiten in dit overleg worden in de volgende versie verwerkt.

In de zomer organiseert het team kennisproducten van het Nationaal Archief een quickscan om onderzoek te doen naar de actualiteit van kennisproducten die ouder zijn dan twee jaar en niet in de roadmap staan voor een update. Naar aanleiding van de uitkomst zullen kennisproducten worden voorgedragen voor een update. Bij twijfel over de behoefte zal een enquête op KIA worden gehouden. Een van de leden ondersteunt deze werkwijze om het goede te behouden en updates

Nationaal Archief

Onze referentie

-

Datum

26 juli 2022

niet volgens een rigide vaste cyclus te doen. En geeft als concrete suggestie mee dat wanneer een kennisproduct slaagt voor de quickscan en nog steeds actueel blijkt te zijn, het jaartal op het label gewijzigd kan worden in het jaartal van de quickscan.

10. Sluiting

Eén van de leden merkt op dat door de goede voorbereiding van de vergadering de meeste vragen al beantwoord zijn. Dat wordt door andere leden beaamd. De vergadering is gesloten om 14:21.

Actiepunten

CIO Rijk

- organiseert een verkennende brainstorm over de verhouding tussen de verschillende gremia voor standaardisatie.

Nationaal Archief

- onderzoekt de mogelijkheden voor een fysieke bijeenkomst van de Standaardisatieraad. In combinatie met een lunch of borrel.
- zet een brainstorm over de samenstelling en rol van deze Standaardisatieraad op de agenda van het volgende overleg.